

सबैला नगरपालिकाको एघारौं नगर सभा

आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को नीति तथा कार्यक्रम

सबैला नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
सबैला, धनुषा

मधेश प्रदेश, नेपाल

सबैला नगरपालिकाका नगर प्रमुख श्री करीराम यादवले मिति २०८१।०३।०९ गते आ.व. २०८१।०८२ को लागी एघारौं नगरसभा समक्ष प्रस्तुत गर्नु भएको नीति तथा कार्यक्रम

यस गरिमामय नगर सभामा सबैला नगरपालिकाको तर्फबाट सम्पूर्ण नगर सभा सदस्यहरू लगायत उपस्थित सबैमा सबैला नगरपालिका र म नगर प्रमुखको तर्फबाट हार्दिक स्वागत गर्दछु ।

सबैला नगरकार्यपालिकाको तर्फबाट एघारौं नगर सभाको प्रथम बैठकमा आउँदो आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा म अत्यन्त खुशी र हर्षित भएको छु । यस अवसरमा नगर सभामा सम्बोधन गरिरहेकोमा संघीयता तथा गणतन्त्र प्राप्तिको संघर्षमा विभिन्न काल खण्डमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात, अज्ञात सम्पूर्ण महान शहिदहरू प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पन गर्न चाहन्छु । नेपालको राष्ट्रियता, अखण्डता, स्वाधिनता र लोकतन्त्रको प्राप्तीको अभियानमा नेतृत्व प्रदान गर्ने हाम्रा वीर पुर्खा तथा अग्रजहरू प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दै अग्रगामी रूपान्तरणमा उहाँहरूले पुन्याउनु भएको योगदानको स्मरण गर्न चाहन्छु ।

सबैला नगरपालिकालाई समृद्ध र सुखी बनाउने काममा गत आर्थिक वर्षमा महत्वपूर्ण उपलब्धी हासिल गर्ने सुरुवात भएको छ । यद्धपी जनताको माग र जीवनस्तरमा परिवर्तन ल्याउन अझै कामहरू गर्न बाँकि नै रहेको परिपेक्षमा आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम अबलम्बन गरेको छु ।

आदरणीय उपस्थित महानुभावहरू अब म नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु

समग्र क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरू

सबैला नगरपालिकाको लक्ष्य तथा उदेश्य हासिल गर्नका लागी निम्नानुसार क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ।

१) सामान्य प्रशासन नीति

(क) वडा कार्यालयहरूमा आवश्यक जनशक्ति र पूर्वाधारको व्यवस्था गरिने छ ।

(ख) नगरपालिकाका जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूका लागी क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

(ग) नगरपालिकाबाट प्रवाहहुने सेवाहरूलाई पारदर्शी र व्यवस्थित बनाउन नगरिक सहायता कक्ष, नागरिक वडा पत्र, वेबसाईट र अन्य आधुनिक प्रविधिहरूको प्रयोग गरिने छ ।

(घ) नगरपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवा लाई एक द्वार प्रणाली मार्फत सेवा दिईने छ

(ङ) नगरपालिकाबाट दिईने सेवाहरू जनता सम्म पहुचका लागी समय समयमा सेवा प्रवाहका घुम्ति टोलीहरू परिचालन गरिने छ

२) राजस्व तथा आर्थिक प्रशासन नीति

(क) नगरपालिकाको क्षेत्र भित्र रहेका आन्तरिक आयका श्रोतहरूका पहिचान र उचित व्यवस्थापन गरी आन्तरिक श्रोत वृद्धि गरिनेछ ।

(ख) लेखा समिति लाई प्रभावकारी बनाई पेशकी तथा बेरुजुहरू फरचौटलाई तिब्रता दिईनेछ ।

(ग) यस नगरपालिकाबाट हाल सुत्रबाट राजस्व संकलन हुदै आएको मा सो कार्य वडास्तरसम्म बिस्तार गरिनेछ ।

(घ) सार्वजनिक पोखरी र बजारहरूलाई संरक्षण र संप्रर्वधन गरी नगरपालिकाको आय श्रोतको रूपमा विकास गरिनेछ

(ङ) अतिक्रमणमा परिएको सार्वजनिक सम्पत्तिहरू अतिक्रमण मुक्त गरी संरक्षण गरिनेछ ।

(च) बाँकी बक्यौता रहेका राजस्व तथा शुल्क असुल गर्ने कार्यमा तिब्रता ल्याईनेछ ।

३) सुशासन नीति

(क) नगरपालिकाको प्रशासकीय प्रणालिलाई आवश्यकता अनुसार आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी सुधार गरिनेछ ।

(ख) कर्मचारीहरूको कार्य सम्पादनलाई दण्ड र पुरुष्कार सँग आवद्ध गरिनेछ ।

४) पूर्वाधार विकास नीति

(क) पूर्वाधार विकास कार्यक्रमहरूमा अनिवार्य गुणस्तर जाँच गराईनेछ ।

(ख) कुनै पनि भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्नु पूर्व उक्त आयोजनाको नक्सा पास गराई कार्य संचालन गराईनेछ ।

(ग) सडक सञ्जालको विकासका लागि एकिकृत सहरी विकास योजना तयार पारिनेछ ।

(घ) यस नगरपालिकामा संचालन हुने आयोजनाहरूको उचित संचालन, अनुगमन, मुल्याङ्कन र पारदर्शिताका लागि आगामी आर्थिक बर्ष देखी स्थानीय तह आयोजना बैंक सूचना प्रणाली पूर्ण रूपमा लागु गरिनेछ ।

५) कृषी नीति

(क) यस नगरपालिका क्षेत्र भित्रका किसानहरूलाई समुहमा आवद्ध गरी प्रत्येक समुहलाई विस्तारै सिचाईका श्रोत साधनहरू उपलब्ध गराईनेछ । साथै प्रत्येक किसानलाई अनलाईन प्रणालीमा सूचिकृत गरी किसान परिचय पत्र उपलब्ध गराईनेछ ।

(ख) यस नगरपालिका भित्रका किसानहरू बाट उन्नत किसिमको विउ उत्पादन गर्दा २५% र मलखाद उत्पादन गर्दा ५०% लागत नगरपालिकाबाट अनुदान सहयोग गरिनेछ ।

(ग)नगरपालिकामा वार्षिक कृषी मेला आयोजना गरिनेछ र उत्कृष्ट कृषकलाई प्रोत्साहन गर्न पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ । यसमा पुरस्कृत हुने कृषकलाई कृषीमा वृहत्तर प्रगति गरेको ठाँउ पहिचान गरी सो ठाँउको लागि कृषी भ्रमण आयोजना गरिनेछ ।

(घ) नगरपालिका भित्र सहकारीहरू सँग साझेदारीमा धान प्रशोधन उद्योग निर्माणलाई निरन्तरता दिई, वास्मती धान प्रशोधित गरी नगरपालिकाको पहिचान खुल्ने गरी सामुदायीक ट्रेडमार्क दर्ता तथा प्रयोग गरी बजारिकरण गरिनेछ । यसमा किसानहरूले आफ्नो उत्पादनको उचीत मुल्य पाउने सुनिश्चित गरिनेछ ।

(ङ) कृषी र पशु विमा कार्यक्रम अगाडी बढाईने छ ।

(च) यस नगरपालिका बाट दिदै आएको कृषि मिटरको बिल भुक्तानीलाई आगामी दिनहरूमा समेत निरन्तरता दिईने छ ।

६) उद्यमशिलता विकास नीति

(क) कम्तिमा ७ (सात) जान स्थानीय वासिन्दाहरूलाई रोजगारी दिने व्यवसायीहरूको हकमा व्यवसाय करमा सहोलियत प्रदान गरिनेछ ।

(ख) सहकारी, कृषी समुह, महिला समुह आदीका माध्यमबाट स्थानीय मौसमी उत्पादनको बजारिकरण गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

(ग) नगर विकास कोष सँगको समन्वयमा व्यवसाय प्रवर्द्धनको कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

(घ) गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत नयाँ उद्यमी सृजना गरिनेछ ।

७) स्वास्थ्य नीति

(क) स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडी बढाईनेछ ।

(ख) नगरपालिकाको आफ्नै फार्मसी संचालन गरिनेछ ।

(ग) फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरूलाई निशुल्क औषधि उपचारको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

(घ) विभिन्न स्वास्थ्य समस्या सम्बन्धि नगरपालिका भित्र वृहत्त स्वास्थ्य सिविर संचालन गरिनेछ ।

(ङ) प्रादेशिक स्वास्थ्य प्रयोगशालाको सहयोगमा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र सबैलामा संचालित जनस्वास्थ्य प्रयोगशालालाई प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थापन गरिनेछ ।

(च) आयुर्वेदिक औषाधलयको सेवालालाई थप प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिने छ ।

८) महिला तथा बालबालिका विकास नीति

(क) यस नगरपालिका भित्रका गरिब, बिपन्न, दलित महिलाहरूको सशक्तिकरणका लागि समुह गठन तथा सिप मुलक तालिम तथा प्रविधि हस्तान्तरण गरिनेछ ।

(ख) सिप भएका महिलाहरूका लागि व्यवसाय तथा आत्मनिर्भर कार्यक्रम प्रवर्धनमा सहयोग गरिनेछ ।

(ग) बाल विवाह तथा यौन हिंसा न्यूनिकरणका लागि चेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

(घ) बालबालिकाहरूको शारिरीक तथा मानसिक विकासका कार्यक्रमहरू संचालनमा ल्याईनेछ ।

(ङ) मनोविमर्ष केन्द्र स्थापना गरिने छ ।

(च) नगरपालिका भित्रका सम्पूर्ण वृद्ध-वृद्धाहरू तथा विधवा महिलाहरूको लागि सम्मान कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ ।

९) सहकारी सम्बन्धी नीति

(क) सहकारी विकासकालागी सहकारी संस्थाहरुलाई सहकारी प्रवर्द्धन सम्बन्धि तालिम तथा गरिवि निवारण सम्बन्धी कार्यक्रम चलाउने सहकारी संस्थाहरुलाई नगरपालिका बाट सहयोग उपलब्ध गराईनेछ ।

(ख) नगरपालिका भित्र संचालित सहकारी तथा वित्तिय संस्थाहरुले नगर भित्रका के? कति? व्यक्तिलाई सदस्य बनाई निक्षेप संकलन र ऋण लागानी के? कति? गरेको हो सो को विवरण मासिक रुपमा नगरपालिकाको कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ । यदी यसरी जानकारी नदिई रकम हिनामिना गरेको वा जनताको पैसा आफु खुसी चलाईएको पाईएमा त्यसता सहकारीको दर्ता खारेजीका लागी कारवाही अगाडी बढाईने छ ।

१०) न्याय सम्पादन सम्बन्धि नीति

(क) यस नगरपालिकाबाट हुने न्याय सम्पादन अझ बढी प्रभावकारी ढंगबाट संचालन गर्नका लागी आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

(ख) न्यायीक समितिलाई न्यायालयबाट आवश्यक तालिम दिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

(ग) प्रत्येक वडामा मेलमिलाप समिति गठन तथा परिचालन गरिनेछ ।

११) शिक्षा, युवा तथा खेलकुद नीति

(क) सामुदायीक विद्यालय सुधार कार्यक्रम संचालनलाई निरन्तरता दिईनेछ । विद्यालयहरुमा क्रमशः ल्याब व्यावस्थापन तथा कम्प्युटर व्यवस्थापन गर्दै प्रविधि मैत्री विद्यालय बनाईनेछ ।

(ख) सामुदायीक विद्यालयमा दरबन्दी मिलानको कार्य सम्पन्न गरिनेछ । दरबन्दी मिलान पश्चात विद्यालयहरुमा आवश्यक अपुग शिक्षक व्यवस्थापनकालागी पहल गरिने छ ।

(ग) निजि विद्यालयहरुलाई अनुगमन र नियमन गरिने छ । अनुमति बिना संचालित वा अनुमति दिईएको भन्दा माथिल्लो कक्षा संचालन गरिएको पाईएमा कारवाहीको दायरामा ल्याईने छ ।

- (घ) यस नगरकोगरिब तथा जेहेनदार विद्यार्थी तथा जनयुद्ध, जनआन्दोलन, मधेश आन्दोलनका सहिदका छोरा-छोरीहरुलाई मेयर छात्रवृद्धी प्रदान गरिने छ ।
- (ङ) माध्यमिक शिक्षा पुरा गरेका ईच्छुक युवाहरुलाई कम्प्युटर तालिम, लोक सेवा तयारी अभिमुखिकरण तथा सिप मुलक तालिम प्रदान गरिनेछ ।
- (च) खेल सम्बद्ध संस्थाहरुको सहकार्यमा खेलकुद विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- (छ) नगर स्तरीय खेल मैदानको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरिनेछ ।
- (ज) अन्तरपालिका मेयर कप खेलकुद प्रतियोगिता संचालन गरिनेछ ।
- (झ) राष्ट्रिय युवा परिषद् संग समन्वय गरी स्थानीय युवा परिषद् गठन गरिने छ ।
- (ञ) स्नातकोत्तर तथा बिद्यावारिधी अध्ययन गरिरहेका नगरका स्थानीय विद्यार्थीहरुलाई विश्वविद्यालयको समन्वयमा फेलोसिप प्रदान गरिने छ ।

१२) वन, वातावरण, फोहरमैला तथा विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति

- (क) यसै वर्ष स्थापना भएको स्थानीय आपतकालीन सञ्चालन केन्द्र LEOC लाई थप व्यवस्थित बनाई चौबिसै घण्टा संचालन गर्न आवश्यक पूर्वाधारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- (ख) फोहर व्यवस्थापनका लागि ल्याण्डफिल्ड साईट पहिचान र गुरु योजना तयार गरिनेछ ।
- (ग) स्वास्थ्य संस्थाबाट गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको यकिन गर्न अस्पताल जन्य फोहर व्यवस्थापन लाई व्यवस्थित र सुदृढिकरण गरिनेछ ।
- (घ) विकास निर्माणको कार्यमा वातारणिय पक्षको मुल्याङ्कनलाई समेत समावेश गरिनेछ ।
- (ङ) वारुणयन्त्र लगायत विपदका कार्यमा खटिने कर्मचारीहरुलाई आवश्यक सुरक्षा समग्रीहरुको व्यवस्थापन गरिने छ
- (च) नगर भित्र रहेका खोला-खोल्सी, ताल-तलैया, बगरहरुलाई संरक्षण, प्रवर्द्धन गरिने छ ।
- (छ) विपद व्यवस्थापन केन्द्र तथा विपद व्यवस्थापन शाखा स्थापना गरिने छ ।

१३) भुमि व्यवस्थापन तथा भवन नियमन नीति

(क) नगर क्षेत्र भित्रको तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने कार्य सम्पन्न गरि योजना निर्माण सँग आवद्ध गरिनेछ ।

(ख) राष्ट्रिय भवन निर्माण संहिता, भवन निर्माण सँग सम्बन्धित मापदण्डहरु कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

(ग) सार्वजनिक जमिनमा भएको अतिक्रमण हटाउन विशेष अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।

१४) पर्यटन नीति

(क) यस नगरपालिका भित्र बाहिरी पर्यटकलाई आकर्षित गर्नका लागि वडा नं. ४ कमला नदीको छेउमा रहेको जग्गामा पर्यटकीय स्थल निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।

(ख) सतोषरधाम लाई धार्मिक पर्यटकीय क्षेत्र बनाउनका लागि वृहत्तर विकास कोष सँग समन्वय गरी संरचनाहरु तयार गरिने छ ।

(ग) यस नगरपालिकाको वडा नं. ६ र ७ को मध्य भागमा पर्ने ऐतिहासिक, धार्मिक, पुरातात्विक महत्व रहेकोश्री मठेश्वर नाथ मन्दिरको पुनः निर्माण गरी पर्यटन क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न यस वर्ष पुरातत्व विभागसँग सहकार्यमा शुरु गरिएको कार्य अगाडी बढाइनेछ ।

(घ) यस नगरपालिकाको वडा नं. ११ मा पर्ने जग स्थल (तपोभुमी) को संरक्षण, प्रवर्द्धन गरी पर्यटकीय स्थलको रूपमा विकास गरिने छ ।

(ङ) यस नगरपालिकामा रहेका सम्पूर्ण धर्मालम्बिहरुको मठ-मन्दिर, पाटी-पौवा, मस्जिदहरुको संरक्षण, प्रवर्द्धन गरिने छ ।

१५) विविध नीति

(क) निर्माण आयोजनाहरुको हकमा गुणस्तर परिक्षण अनिवार्य गरिनेछ ।

(ख) हिउँदे नगर सभा अगावै योजनाहरुको सम्झौता गर्ने कार्य सम्पन्न गरिने छ ।

(ग) नगरपालिकालाई आवश्यक पर्ने ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि तर्जुमा गरिनेछ ।

(घ) जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय धनुषा सँग समन्वय गरी विरेन्द्र बजार-महिनाथपुर सडक खण्डको विभिन्न स्थानमा ट्राफिक प्रहरी विट स्थापनाको लागि पहल गरिने छ ।

(ड) यस नगरपालिका भित्र हुदै आएको अपराधिक क्रियाकलाप नियन्त्रण तथा रोकथाम गर्न नगरपालिकाको विभिन्न मुल बजारहरुको चौक तथा मुल सडकहरुमा सि.सि.टिभी जडान गरिने छ ।

सभाका सदस्यज्यूहरु

उल्लेखित निति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागी आ.व. २०८१।०८२ का लागी अनुमानित बजेटको संक्षिप्त खाका यस प्रकार रहेको छ ।

क्र.स.	शिर्षक	अनुमानित रकम
संघीय सरकार		
१	राजस्व बाँडफाँड	१२२६०००००(बाह्र करोड छब्बिस लाख)
२	समानिकरण अनुदान	१४०३०००००(चौध करोड तीन लाख)
३	सशर्त अनुदान	२५११३१०००(पच्चीस करोड एघार लाख एकतीस हजार)
४	विशेष अनुदान	
५	समपुरक अनुदान	
	जम्मा	५१४०३१०००(एकावन्न करोड चालिस लाख एकतिस हजार)
प्रदेश सरकार		
१	राजस्व बाँडफाँड	
२	समानिकरण अनुदान	१०३६५०००(एक करोड तीन लाख पैसट्टी हजार)
३	सशर्त अनुदान	९५००००० (पन्चानब्बे लाख)
४	विशेष अनुदान	३००००००(तिस लाख)
५	समपुरक अनुदान	२००००००(बिस लाख)
	जम्मा	२४८६५०००(दुई करोड पैतालिस लाख पैसट्टी हजार)
१	आन्तरीक श्रोत (मौज्दात समेत)	९००००००० (नौ करोड)
	कुल जम्मा	६२८८९६०००(बासठ करोड अठासी लाख छयान्नबे हजार)

प्रस्तुत निति तथा कार्यक्रम र सो को आधारमा नगरपालिकाका अभियानहरू र आयोजनाहरू समेतलाई पुरा गर्न सबैला नगरपालिकाको चालु आ.व. २०८०।०८१ मा सम्पन्न हुन नसकेका नगरस्तरीय, वडास्तरीय र विषयगत योजनाहरूलाई आगामी आ.व. २०८१।०८२ मा सम्पन्न गर्न सोही अनुसार बजेट विनियोजन गरिएको छ । साथै अन्य विभिन्न विषयगत निकाय तथा साझेदारीबाट प्राप्त बजेट पनि कार्यक्रमकै आधारमा खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

आदरणीय उपस्थित सम्पूर्ण नगर सभाका सदस्यज्यूहरू

नगरपालिकाले आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को लागी प्रस्ताव गरेको बजेटको विनियोजन विधायक लगायतका आवश्यक विधायकहरू नगर सभामा पेश भई स्वीकृत गर्ने भएको हुँदा सारांस मात्र गरेको जानकारी गराउन चाहन्छु । निति तथा कार्यक्रमको दस्तावेज तयार गर्नु आफैमा महत्वपूर्ण कार्य हो तर त्यसलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न सकिएन भने त्यसको कुनै अर्थ रहदैन । तसर्थ निति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रभावकारी व्यवस्था मिलाई जनताले राहत महशुस गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ । त्यसको लागी नगरपालिका सँग सम्बद्ध सबैको सार्थक सहयोग आवश्यक पर्दछ । नगरपालिकाले आम नगरवासी, सरोकारवाला निकाय, प्रदेश तथा संघीय सरकारबाट यसको अपेक्षा गरेको समेत सम्मानित नगर सभामा राख्न चाहन्छु ।

अन्तमा,

एघारौँ नगर सभाको तयारीको प्रारम्भिक चरण देखी अहोरात्र खट्ने राष्ट्र सेवक कर्मचारीहरू, जनप्रतिनिधिहरू, विभिन्न विषयगत समिति तथा सार्थक सहयोग गर्नु भएका सबैमा म र सबैला नगरकार्यपालिकाको तर्फबाट हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु । आगामी दिनमा समेत सबैको समान सहभागिता र सहयोग रहनेछ छ भन्ने आशा, विश्वास र भरोसा राख्दै निति तथा कार्यक्रम सारांश प्रस्तुति यही समाप्त भएको जानकारी गराउछु ।

धन्यवाद !

कारीराम यादव
नगर प्रमुख
सबैला नगरपालिका